

door C. B. van G.

de ROSETTA- steen

Nee, dat heeft u mis, als u denkt, dat de Rosetta-steen een half-edelsteen of zoiets is. Wat het dan wel is?

Ja, dat is maar niet zo één-twee-drie verteld.

Laten we maar zeggen, dat het een „Steen der Wijzen“ is.

Deze steen heeft voor ons een wereld van oude wijsheid ontsloten, die meer dan duizend jaren lang verloren was geweest. Vol verwonderde nieuwsgierigheid hebben veel geleerde mensen gestaard naar merkwaardige, zeldzaam fijne en fraaie tekens op tempelzuilen, grafstenen en half-vergane papyrus-rollen. En zij hebben zich afgevraagd, wat toch wel de betekenis zijn mocht van die geheimzinnige figuurtjes, waarvan sommige mensen, vogels, slangen en andere dieren voorstellen.

Want, dat ze niet alleen ter versiering waren aangebracht, dat ze de bedoeling hadden den beschouwer iets mede te delen, dat begreep men wél. Maar eeuwenlang hebben de stenen van het oude Egypte, waarover we hier spreken, het boeiend geheim van de hiërogllyphen, zo heten de fijn gestyleerde tekentjes, waarmee de bewoners van het oude Nijldal hun gebouwen bedekten, hardnekkig bewaard. Totdat Napoleon kwam.

179 De regering van de Franse republiek stuurt in 1798 een expeditie-leger naar Egypte om van daar uit een aanval te ondernemen op de Engelse koloniën. Aan het hoofd van dit leger staat Napoleon Bonaparte en in zijn staf bevinden zich tal van geleerden, ingenieurs, schrijvers en tolken. In Augustus 1799 zijn Franse soldaten onder leiding van den genie-officier Boussard bezig aan de mond van de Nijl bij Rosetta een fort te bouwen, dat den Engelsen beletten zal de rivier op te varen. Daar vinden zij, bij het opruimen van een oude muur een zerk van zwart basalt, die aan één zijde met vreem-

de tekens is bedekt. Boussard brengt van deze vondst rapport uit aan zijn commandant, die bevel geeft de steen naar Alexandrië te brengen.

Als Napoleon een en ander ter ore komt, gelast hij de steen naar het door hem gestichte museum in Caïro te brengen en hier wekt hij onmiddellijk grote belangstelling bij de Franse geleerden. Op deze ruim één meter hoge steen toch komen niet alleen hiërogllyphen, maar ook schrifttekens voor, die veel op de Griekse lijken en die eveneens op tal van Egyptische bouwwerken worden gevonden. Het belangrijkste is evenwel, dat onder deze twee Egyptische opschriften nog een derde stond, en dit gedeelte was geschreven in een taal, die men wél kende, nl. in het Grieks.

Terecht meende men in dit derde opschrift een Griekse vertaling van de op de steen voorkomende hiërogllyphen voor zich te hebben.

Onmiddellijk gelast Napoleon, dat twee bekwame lithografen uit Parijs naar Caïro zullen gaan om afdrukken van de steen te maken, welke dan aan tal van deskundigen in Europa worden gezonden.

Als de Engelsen in het voorjaar van 1801 Egypte veroveren, raakt de steen met tal van andere waardevolle antiquiteiten in hun bezit en komt in het Brits Museum terecht, waar hij thans nog is en waar de vertaling van de Griekse tekst tot stand werd gebracht. Uit deze tekst wist men, dat op de steen vermeld staan de gaven en privilegiën, door koning Ptolomaeus Epiphanes in 197 vóór Christus bij zijn kroning aan de tempels verleend. In een bijeenkomst te Memphis besluiten de priesters, uit erkentelijkheid hiervoor, te bevelen in alle belangrijke tempels een beeld van den Koning op te richten en daarnaast een zerk, waarop dit besluit op drie verschillende wijzen wordt medegedeeld.

Met de ontcijfering van de hiërogllyphen wilde het in de eerste jaren nog niet erg vlotten. Wel zag men spoedig in, dat de hiërogllyphen letters voorstelden, en niet, zoals geleerden uit de 17e en 18e eeuw verondersteld hadden, symbolen waren, welke ieder een geheel woord aanduiden. Maar verder kwam men niet.

Daar deed men op zekere dag de zeer gelukkige veronderstelling, dat de hiërogllyphen, welke door een ovale ring waren omgeven, de naam van den koning Ptolemaeus zouden vormen. Toen men nu kort daarna op andere stenen eveneens koningsnamen in hiërogllyphenschrift vond, waaraan ook de Griekse vertaling was toegevoegd, was weldra het alphabeth der hiërogllyphen bekend.

Men kende nu echter wel de letters, maar nog niet de betekenis de woorden, voor zover dit geen goden- of vorstennamen waren.

En nu bleek welk een bijzondere vondst men met de steen van Rosetta had gedaan, want het middelste der drie opschriften,

waarin veel Griekse letters voorkomen, was het zg. demotische schrift, dat nauw verwant bleek te zijn aan het Koptisch. Nu is dit Koptisch niets anders dan de Egyptische taal met Griekse lettertekens. Ofschoon deze Koptische taal niet meer gesproken wordt, is de kennis ervan nooit geheel verloren gegaan, daar zij tot op onze tijd de officiële kerktal van de oude Koptische, Christelijke kerk in Egypte en Abessinië is gebleven. De Franse onderzoeker Champollion slaagde door een zeer diepgaande studie van het Koptisch er in de betekenis van de oude Egyptische woorden in het hiërogllyphenschrift vast te stellen. Toen hij, na verloop van een tiental jaren ernstige studie, in 1832 stierf, had hij het reeds tot het lezen en vertalen van moeilijke Egyptische teksten gebracht en had hij daarmee de grondslagen van de egyptologie gelegd. Wie nu in het museum van oudheden te Leiden komt, zal daar een zeer natuurgelukkig gipsafgietsel van de beroemde „Rosetta-steen“ vinden, die toch wel gebleken is een ware „Steen der Wijzen“ te zijn.

De ondergrondse toiletten in de steden van Italië hebben een nieuwe naam gekregen. Op grote borden staat: *Consolato etiopico*, d.w.z. „Abessijns consulaat.“ Dat is het volk dat in Abessinië de „beschaving“ wil brengen!

In Engeland worden gasmaskers in bijzondere modellen vervaardigd voor..... babies.

Luiers en gasmaskers. Het wordt in de moderne wereld wel een fraaie combinatie!

In de universiteit te Michigan heeft men bij proeven geconstateerd

dat stotteraars aanstonds ophouden te stotteren, zodra zij op handen en voeten lopen. Dit zou verband houden met een rijkere bloedverdeling in het hersensysteem.

Wij vrezen dat het geneesmiddel erger dan de kwaal zal blijken!

De exploitanten van schoonheidsinstituten in Londen verklaren, dat zij hun meeste cliënten te danken hebben aan het bridgespel. De hartstocht — zo wordt beweerd — voor het spel, misvormt ten slotte de gelaatstreken, zodat reeds van een typisch „bridgegelaat“ wordt gesproken.

Het „bridge-gelaat“, arme stakkers! De hartstocht-plooien op het gelaat worden glad gestreken, maar de hartstocht-plooien in de ziel blijven....

Volgens nog niet officiële gegevens is het aantal geboorten in Frankrijk gedurende 1935 25.0000 minder dan in 1934.

Premies op grote gezinnen helpen ook al niet meer!

Een horlogemaker uit de omgeving van Moskou heeft een „communistiche“ klok vervaardigd, waaraan hij drie jaar lang heeft gewerkt en bestaande uit 5000 delen. Alle leden der regering defileren persoonlijk om de beurt en om de vijf of zes minuten. Om 7.50 uur vlammen 50 gloeilampjes op, speelt de Internationale en verschijnt Stalin in de glans van zijn roem.

Toch tikt ook deze pur sang communistiche klok de oud-christelijke waarheid, dat alle waan des mensen enkel ijdelheid is.

In Duitsland vonden in 1934 rond 62.000 lijkverbrandingen plaats tegen 62.460 in 1933. Er zijn thans 112 crematoria.

Typierend voor de christelijke zede.

In de maanden October en November 1935 zijn in Amerika bij het voetbalspel 19 personen om het leven gekomen.

Vroeger waren er gladiatoren die geen bal nodig hadden.

